

Yhteiskunnan tarpeet ennen yksilön tarpeita

Tämä seuraava kysymys saattaa kuulostaa oudolta, mutta jos haluamme luoda jotain täysin uutta ja toimivaa, meidän on uskallettava miettiä kaikkia vaihtoehtoja. Miksi yhteiskunnan tarpeet pitäisi asettaa yksilön tarpeiden edelle? Eikö demokratiassa asian pitäisi olla juuri päinvastoin?

Yhteiskunnan tarpeet ovat tärkeitä siksi, että yhteiskunnan on kyettävä luomaan vankka perusta, jonka varassa kansalaiset ja yritykset voivat menestyä. Yhteiskunnan tarpeet on kuitenkin asetettava etusijalle terveellä ja järkevällä tavalla niin, että lopulta myös yksilöt hyötyvät siitä. Tarkoitus ei tietenkään ole, että kaikki yhteiskunnan tarpeet menevät aina kansalaisten tarpeiden edelle.

Monissa asioissa yksilönvapaus lait ja säännöt menevät nykyään kaiken terveen järjen edelle. Koulu ei voi estää oppilaita videokuvaamasta kännyköillä, vaikka videoita käytetään kiusaamiseen. Älypuhelimet vievät muutenkin oppilaiden huomion pois oppimisesta, ja siksi niiden käyttö koulupäivän aikana pitäisi pystyä kieltämään. Koulu ei voi myöskään puuttua koulumatkalla tapahtuvaan kiusaamiseen tai tupakointiin.

Vanhemmat eivät lain mukaan voi seurata salaa lastensa nettiliikennettä tai sähköposteja, koska kirjesalaisuus estää sen. Tällaisissa asioissa koululla ja vanhemmilla pitäisi kuitenkin olla oikeus suojella lapsia ainakin 16 ikävuoteen asti – erityisesti silloin, jos vanhemmat huomaavat lapsen käyttäytyvän oudosti.

Jos esimerkiksi tyttö alkaa yhtäkkiä käyttää erittäin seksuaalisia vaatteita tai selvästi salailla sitä, ketä hän tapaa ja minne menee, voi herätä perusteltu huoli siitä, että lapselle on vaarassa tapahtua jotain pahaa. Tällaisissa tilanteissa vanhemmilla pitäisi olla oikeus valvoa lapsensa sähköposteja ja chattailua myös ilman lapsen tietoa.

Monet huolestuneet vanhemmat tekevät tätä jo nyt salaa, vaikka se ei ole laillista. Jos se olisi sallittua, useampi vanhempi uskaltaisi toimia ajoissa. Näin moni pedofiliatapaus olisi voitu estää, samoin lukemattomat huumeokeilut ja orastavat rikollisuuskierreet.

Kumpi on tärkeämpää: liian tiukat yksilönsuojalait vai omien lasten terveys ja hyvinvointi?

Kaikki ongelmat on paljon helpompi korjata niiden alkuvaiheessa. Kuinka moni nykyinen alkoholisti tai rikollinen olisi toivonut, että opettajat tai vanhemmat olisivat välittäneet hänestä tarpeeksi ajoissa ja pysäyttäneet kehittyvän alkoholi- tai rikollisuuskierteen?

Rikollisuus

Erityisesti rikollisuutta ja kansalaisten turvallisuutta koskeissa asioissa yhteiskunnan etu on asetettava yksilön oikeuksien edelle. Passia uusiessani kysyin poliisilaitoksella virkailijalta, lähtevätkö elektronisesti otetut sormenjälkeni automaattisesti vertailuun rikoksista kerättyjen sormenjälkien tietokantaan, lisäten leikkisästi: ”ja kohta pari sinipukuista miestä seisoo vieressä”. Hän vastasi, etteivät lähde, koska laki kieltää sen.

Tällaisissa tapauksissa yhteiskunnan tarve tulisi asettaa yksilön edelle. Kuinka monta rikollista olisi saatu kiinni, jos sormenjäljet voitaisiin tarkistaa passin, ajokortin ja muiden poliisin myöntämien lupien yhteydessä? Passiivista rikollisten tunnistamista pitäisi tehdä aina, kun siihen on mahdollisuus.

Valvontakamerat julkisilla paikoilla ovat tehokas keino ehkäistä ja selvittää rikoksia. DNA-näytteitä tulisi kerätä aina, kun se on mahdollista. Poliisin valtuuksia henkilöllisyyden tarkistamiseen, ajoneuvojen tutkimiseen ja kotietsintöihin on lisättävä. Nykyisin käytössä on paljon uutta turvallisuus- ja valvontateknologiaa, ja olisi väärin olla hyödyntämättä sitä vain siksi, että se koetaan joidenkin yksilönsuojaa häiritseväksi.

Huume- ja järjestäytynyt rikollisuus ovat jyrkässä kasvussa maailmanlaajuisesti. Niiden torjuminen on yksi poliisin tärkeimmistä tehtävistä, ja siihen tarvitaan uusia työkaluja. Valvonnan lisäämisen ja poliisin valtuuksien laajentamisen ei pitäisi häiritä kunniallisia kansalaisia.

On toki olemassa riski, että poliisi tai muut virkamiehet käyttävät valtuuksiaan väärin. Tätä voidaan ehkäistä ankarilla rangaistuksilla. Jos yksityishenkilö salakuljettaa huumeita vangille ja jää kiinni, siitä seuraa rangaistus. Mutta jos vanginvartija – joka on nimenomaan palkattu estämään huumeiden salakuljetusta – käyttää asemaansa väärin, rangaistuksen tulisi olla vähintään kaksinkertainen. Sama koskee poliiseja ja muita virkamiehiä: väärinkäytösten seurausten on oltava niin ankaria, että niillä on todellinen ennaltaehkäisevä vaikutus. Suomen kaltaisessa sivistysvaltiossa poliisin valtuuksien lisäämiseen liittyvä väärinkäytön riski on pieni verrattuna saavutettaviin hyötyihin.

Unkarissa on menty niinkin pitkälle, että siellä on ehdotettu pakollisia, sattumanvaraisia huume-testejä esimerkiksi opettajille, oppilaille, poliiseille ja julkisen liikenteen kuljettajille. Tämä on varteenotettava ajatus. Jos Suomessa voidaan testata autoilijoita ja urheilijoita, miksei myös poliiseja, veturinkuljettajia ja muita virkamiehiä? Lain on oltava tasapuolinen ja koskettava kaikkia.

On vain ajan kysymys, milloin uudet, tietokonepohjaiset valheenpaljastusteknologiat kehittyvät niin helppokäyttöisiksi ja luotettaviksi, että niitä voidaan hyödyntää huume- ja muiden testien tukena. Niitä voitaisiin käyttää myös kansallisella tasolla esimerkiksi korruptioepäilyjen selvittämisessä. On kuitenkin olemassa mahdollisuus, että lainsäätäjät pyrkisivät sulkemaan itsensä tällaisen valvonnan ulkopuolelle.

Nykyisin tuntuu usein siltä, että rikollisilla on enemmän oikeuksia kuin rikoksen uhreilla tai poliisilla. Hätävarjeluun liioittelua koskevaa lainsäädäntöä on arvioitava uudelleen. Jos kotiin murtaudutaan ja puolustaudut niin, että tunkeutuja loukkaantuu, saatat itse joutua syytetyn penkille. Yöllinen murto aiheuttaa voimakkaan pelkotilan ja adrenaliiniryöpyn, jolloin voimankäyttöä on lähes mahdotonta hallita rationaalisesti. **Mikään ei ole tärkeämpää kuin oikeus oman perheen ja kodin suojeleminen.** Miksi rikollisen oikeudet menevät rehellisen henkilön oikeuksien edelle, etenkin kun rikollinen tietää tekevänsä rikosta? Rikollinen tietään ottavansa riskin, että jää kiinni, tai että ehkä oven takana on vihainen henkilö pesäpallomailan kanssa.

EU:n myötä Suomeen on tullut myös runsaasti ulkomaalaisia rikollisia. Suomesta ei saa tehdä rikollisia houkuttelevaa maata. Poliisin on voitava pysäyttää ja tutkia ulkomainen ajoneuvo, jos on pienikin epäily siitä, ettei kaikki ole kunnossa. Tämä herättää varmasti polemiikkia, mutta kumpi on tärkeämpää: rikollisuuden vähentäminen vai poliittinen korrektius?

New Yorkissa on pitkään ollut voimassa laki, joka sallii poliisin tarkistaa, kantaako henkilö asetta. Lakia vastustetaan, koska tarkastukset kohdistuvat usein nuoriin mustiin miehiin, joilla aseita myös useammin löytyy. Vaikka laki on merkittävästi vähentänyt juuri näiden nuorten kuolemia, lain vastustajille yksilönsuoja on tärkeämpää kuin väkivallan väheneminen. Tämä on esimerkki siitä, kuinka ideologia voi mennä järjen edelle. Onko poliisin järkevää tarkastaa henkilöitä, kuten vanhoja mummoja ja pappoja, joilta aseita ei juuri koskaan löydy, vain näennäisen tasa-arvon vuoksi?

Suomessa poliisilla tulisi olla oikeus tarkastaa jokainen henkilö. Näin huumeet ja aseet saadaan nopeasti pois kaduilta. En itse ainakaan pahastuisi tarkastuksesta – vaikka se ehkä hetkellisesti kolhaisikin omaa egoa, kun kunniallista kansalaista epäillään.

Meidän on asetettava Suomen etu etusijalle ja lakattava pelkäämästä, mitä muut maat ajattelevat meistä. Kun rikollisuutta torjutaan määrätietoisesti ja tarvittaessa kovin keinoin, saamme ehkä osaksemme kritiikkiä, mutta samalla myös ihmisten kunnioituksen. Poliittinen korrektius ja ylikorostettu yksilönsuoja ovat menneet liian pitkälle ja vaikeuttavat rikosten ehkäisyä ja selvittämistä.

Armahdus

UAD-yhteiskunnan arvomaailmaan kuuluu valmius antaa anteeksi niille, jotka aidosti katuivat rikoksiaan ja ovat valmiita aloittamaan elämänsä uudelta, terveeltä pohjalta. UAD-mallin käyttöönoton ensimmäisinä vuosina armahdettaisiin ne henkilöt, jotka tunnustavat aiemmin tekemänsä rikokset. Näin arkistot puhdistuisivat monista selvittämättömistä rikoksista.

Pienemmistä rikoksista myönnettäisiin täysarmahdus, eikä niistä jäisi merkintää rikosrekisteriin. Vakavammista, oma-aloitteisesti tunnustetuista rikoksista annettavat

tuomiot olisivat selvästi lievempiä kuin normaalisti. Armahdusprosessi toteutettaisiin mahdollisimman luottamuksellisesti, jotta tunnustuksen tehnyt henkilö voisi jatkaa elämäänsä ilman tarpeetonta leimaamista. Asiasta tiedotettaisiin rikoksen uhrille, mutta sitä ei riepoteltaisi mediassa.

Armahdetut veloitettaisiin osallistumaan kansalaisopistojen tarjoamaan uusien arvojen ja terveen elämän koulutusohjelmaan. Tämä olisi aina osa armahdusta ja myös ehdonalaista tuomiota. Elämänhallintaa ja arvoja käsittelevä koulutus olisi pakollinen jokaisen vankilatuomion jälkeen. Kyse ei olisi lyhyestä muutaman kuukauden jaksosta, vaan vuoden tai kahden mittaisesta kokonaisuudesta – riittävän pitkästä, jotta sillä on todellinen vaikutus. Armahdus antaisi ihmisille aidon mahdollisuuden puhdistaa menneisyytensä.

Armahdusta voitaisiin soveltaa myös pikkurikollisiin, jos rikos tunnustetaan oma-aloitteisesti ennen kuin henkilö on siitä epäilty. Tämä otettaisiin huomioon oikeudenkäynnissä. Rikollisen uran alkuvaiheessa moni katu tekojaan, mutta kun tehtyä ei voi enää perua, rikoskierre usein jatkuu. Armahduksen tai hyvin lievän rangaistuksen avulla nämä henkilöt saisivat kerran aidon mahdollisuuden aloittaa puhtaalta pöydältä.

Tietenkin, jos joku armahdetaan, mutta hän jatkaa samantien rikoksiaan, tästä seuraisi kovennettu rangaistus seuraavalla kerralla.

Yhteiskunnan tarpeiden asettaminen etusijalle luo perustan toimivalle, turvalliselle ja vakaalle yhteiskunnalle. Se vaatii myös jokaisen kansalaisen osallistumista. Pidä huolta omasta naapurustostasi, ole valppaana ja toimi esimerkkinä muille.

Joustamaton oikeudenmukaisuus on suurta epäoikeudenmukaisuutta. - Cervantes

UAD-malli.org